08/05/2020

Η Μάχη στο Χάνι της Γραβιάς

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Η Μάχη στο Χάνι της Γραβιάς ήταν μία από τις πολεμικές εμπλοκές της ελληνικής επανάστασης του 1821, με νικηφόρα έκβαση για τους Έλληνες. Στη μάχη αυτή, που έγινε στις 8 Μαΐου του 1821, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος με μόνο 120 άνδρες νίκησε το στρατό του Ομέρ Βρυώνη.

Πριν ξεκινήσει από τα Τρίκαλα ο Ομέρ Βρυώνης για την εκστρατεία του κατά της Πελοποννήσου, διέταξε τους πιστούς του καπεταναίους της Δυτικής Ελλάδας να μαζευτούν στη Γραβιά Φωκίδος, απ' όπου περνώντας θα τους έπαιρνε μαζί του. Στον Οδυσσέα Ανδρούτσο, έστειλε ιδιαίτερο αγγελιοφόρο για να του αναγγείλει το τέλος του Αθανασίου Διάκου και να του δηλώσει ότι αν ερχόταν στη Γραβιά μαζί με τους άλλους καπετάνιους όχι μόνο θα τον συγχωρούσε για το φόνο του Χασάν μπέη Γκέκα, αλλά θα του έδινε και το αρματολίκι της Λιάκουρας.

Στις 3 Μαΐου του 1821, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος έφθασε στη Γραβιά με τον Κοσμά Σουλιώτη, τον Ευστάθιο Κατσικογιάννη και μία ομάδα από 100 περίπου άνδρες. Κατάλαβε αμέσως καλά ποια ήταν η κατάσταση και υπέδειξε στους επαναστάτες ότι έπρεπε με κάθε θυσία να σταματήσουν εκεί την πορεία του εχθρού.

Αφού μαζεύτηκαν εκεί ύστερα από πρόσκληση του Ανδρούτσου και άλλοι καπεταναίοι, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος τούς πρότεινε να κλειστούν στο Χάνι, ώστε μη μπορώντας να υποχωρήσουν, να αναγκαστούν να πολεμήσουν πάση θυσία για να

ανακόψουν την πορεία του Ομέρ Βρυώνη. Όμως ούτε ο Πανουργιάς, ούτε ο Γιάννης Δυοβουνιώτης δέχτηκαν. Τελικά, χωρίστηκαν σε τρία τμήματα. Το ένα, με τον Πανουργιά και τον Δυοβουνιώτη, έπιασε τα υψώματα του Χλωμού, αριστερά από το δρόμο. Το άλλο με τον Κοσμά Σουλιώτη και τον Κατσικογιάννη, τα υψώματα δεξιά από το δρόμο. Όσοι ήθελαν θα κλείνονταν μαζί με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο μέσα στο Χάνι. Μάλιστα, για να τους ενθαρρύνει περισσότερο, ο Ανδρούτσος κάλεσε τους άνδρες του να χορέψουν και έσυρε το τσάμικο. Πρώτος άρπαξε το μαντήλι ο Γιάννης Γκούρας, ύστερα ο Παπανδριάς, ο Κομνάς Τράκας, ο Αγγελής Γοβιός, οι Καπογιωργαίοι κ.ά. Συνολικά εκατόν είκοσι άνδρες πιάστηκαν στο χορό και μέσα σε λίγα λεπτά, είχαν μετατρέψει το Χάνι σε φρούριο. Έφραξαν τα ανοίγματα και άνοιξαν πολεμίστρες.

Η πορεία της μάχης

Μόλις έφτασε ο Ομέρ Βρυώνης, αφού εκτόπισε τα τμήματα του Πανουργιά, του Δυοβουνιώτη, του Σουλιώτη και του Κατσικογιάννη, αντιλήφθηκε όσα συνέβαιναν μέσα στο Χάνι και θύμωσε πολύ. Αφού οι Τούρκοι περικύκλωσαν την περιοχή και το Χάνι, έστειλε τον Χασάν-δερβίση για να πει στον Ανδρούτσο να παραδοθεί. Όμως ο Ανδρούτσος δεν δέχτηκε και η διαπραγμάτευση έγινε υβριστική, με αποτέλεσμα ο δερβίσης να πέσει νεκρός από σφαίρα του Ανδρούτσου. Αυτό έδωσε το σύνθημα της μάχης. Οι Τούρκοι επιτέθηκαν στο πανδοχείο, αλλά αποκρούσθηκαν με μεγάλες απώλειες και αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Έτσι η πρώτη έφοδος αποκρούσθηκε, το ίδιο και η δεύτερη και η τρίτη. Ο Βρυώνης βλέποντας τους άνδρες του να πέφτουν από τα πυρά των Ελλήνων, διέταξε να φέρουν κανόνια για να ανατινάξει το κτίριο. Οι Τούρκοι σταμάτησαν την επίθεση μέχρι να έρθουν τα κανόνια, ενώ οι Έλληνες, που κατάλαβαν τις προθέσεις τους, τη νύχτα, αργά προς τα ξημερώματα, αφού είχαν πετύχει να προβάλλουν γενναία αντίσταση και να σκοτώσουν πάνω από 300 Τούρκους, καθυστερώντας ταυτόχρονα την πορεία του εχθρού, κατάφεραν να εγκαταλείψουν κρυφά το Χάνι περνώντας ανάμεσα από τις εχθρικές τουρκικές γραμμές. Η παράτολμη έξοδος τους στοίχισε μόνο 6 νεκρούς.

Συνέπειες της μάχης

Τα θύματα των Τούρκων ήταν πολυάριθμα. Πάνω από 300 είχαν σκοτωθεί και 600 είχαν τραυματιστεί μέσα σε λίγες ώρες. Οι Έλληνες έχασαν μόνο 6 πολεμιστές. Η στρατηγική επιτυχία της μάχης αυτής ήταν μεγάλη. Εμπόδισε την κάθοδο του Ομέρ Βρυώνη στην Πελοπόννησο και διευκόλυνε τη νίκη στο Βαλτέτσι που εμψύχωσε την επανάσταση. Συγκεκριμένα, μετά τη μάχη στη Γραβιά, ο Βρυώνης συγκλονίστηκε τόσο πολύ που αποφάσισε να σταματήσει προσωρινά την εκστρατεία του και να υποχωρήσει στην Εύβοια, για να συναντήσει αργότερα τις δυνάμεις του Κιοσέ Μεχμέτ. Έτσι παρεμποδίστηκε η κάθοδος ενός τόσο ισχυρού στρατού στην Πελοπόννησο, όπου η επανάσταση ακόμα δεν είχε εδραιωθεί, ενώ συνέβαλε στην έναρξη του αγώνα και στη δυτική Ελλάδα